

Åk på astrosemester till Kanarieöarna

Semester under stjärnorna? Kanarieön Fuerteventura är ett utmärkt mål, upptäcker Ann-Britt Sternfeldt.

Vi behöver alla återknyta till stjärnorna. Det säger Karen Moore som lockar soltörstande turister att även skåda stjärnor på ön Fuerteventura, som år 2015 fick certifikat som stjärnljusreservat.

Kanarieöarna har ett utmärkt läge för att observera natthimlen. Belägna strax ovanför ekvatorn kan man här observera hela norra hemisfären och en stor del av den södra. Himlen ute i Atlanten är dessutom fri från luftföroreningar, har relativt lite lufttrafik och områden utan ljusföroreningar. Som grädde på moset är nätterna ofta molnfria. De här unika kvaliteterna gav år 2012 ön La Palma världens första certifikat som stjärnljusreservat av UNESCO. Året därpå fick Teneriffa samma certifikat och 2015 bedömdes att även Fuerteventuras svarta natthimmel skulle få status som stjärnljusreservat.

Trots att det först är de senaste åren som just stjärnljusreservat har blivit aktuella har säkert många astronomiintresserade kännedom om att både Teneriffa och La Palma en längre tid varit hem för internationellt kända astronomiska observatorier, med några av världens största teleskop. Teneriffa har även sedan 2011 varit scen för Starmus, en astronomi- och musikfestival som bland

annat besökts av personer som Stephen Hawking.

Stjärnhimlen som turistmål

Förutom att de två nämnda öarna sedan länge varit kända i astronomisammanhang har även Fuerteventura nu fått en plats på kartan. Stars by Night, som grundades på ön av Karen Moore för snart sex år sedan, ordnar olika sammankomster för stjärnskådning och vänder sig till såväl de redan kunniga som till noviser.

– Stjärnskådning ska inte bara vara för en exklusiv grupp som har det som sitt främsta intresse, säger Karen. Hennes mål är istället att vi alla ska ha en möjlighet att återknyta till stjärnorna.

– Våra förfäder hade ofta en nära relation till himlakropparna, men nuförtiden bor de flesta av oss i områden där vi inte ens kan se dem.

Karen Moore har en bakgrund inom ekoturism och fungerar i sitt företag som stjärnguide. Hon har även en anställd astronom och kommunikatör. Emellanåt inkluderar hon även gästande astronomer och stjärnguider.

Stjärnspår är ett slags fotografering som använder långa exponeringstider för att fånga rörelsen av stjärnor orsakade av jordens rotation.

– Det handlar om att stimulera och hitta nya sätt att inspirera människor till en kväll under vår makalösa natt-himmel som jag vill dela med så många som möjligt.

För att lyckas med sina intentioner jobbar Stars by Night på olika vis. Bland annat erbjuder de stjärnskådning ihop med en god middag, så att människor kan ha det trevligt tillsammans, samtala och inspireras av andra. Och deltagarna här är allt från barn på några få år till äldre människor över 80 år.

– Det här är också något som passar bra när en aktiv stjärnskådare är på solsemester och vill locka med sin respektive på ett nattäventyr, säger Karen med ett leende.

Vad som också kan vara lockande är att studera natthimlen ute i sanddynorna i Corralejo Naturpark, på nordöstra delen av ön. Det är som att sitta mitt ute i Saharaöknen.

Skymningspromenad till vulkan

Något som passar bra för dem som vill ha lite omväxling på sin solsemester, men kanske aldrig direkt kollat på stjärnor, är den vandring som Stars by Night ordnar tillsammans med NaTOURadventura. Vandringen, som fått namnet Skymningspromenad, går upp på en vulkan, och medan deltagarna vandrar får de höra berättas om öns historia, natur och kultur. Och vid skymningen, som infaller när deltagarna når toppen av vulkanen, är det himlens stjärnor som galler.

– Vandringen är utformad så att vi ska njuta av solens skönhet, den stjärna som värmer vår jord varje dag och ger oss liv, säger Karen. Naturen förenar allt och det handlar om att påminna oss om det, och att bli laddade av naturens egen energi.

Med på Skymningspromenaderna, som klassas som lätta, kommer alla möjliga slags människor enligt Karen. Och i många olika åldrar.

– En fördel med Fuerteventura är att det inte är så bergigt som Teneriffa och La Palma. Och så är det även varmare här.

För dem som vill fördjupa sig lite mer om natthimlens rikedom erbjuder Stars by Night en tredagars

Stjärnskådning ute i Corrajes sanddynor.

kurs/workshop som anpassas efter önskemål och bakgrundskunskap, eller brist på sådan. Deltagarna får två till tre timmars teori och två timmars observation dagligen, och även en introduktion till nattfotografering.

– Kursen kan alltså vara helt grundläggande, eller så kan det vara om dubbelstjärnor eller asteroider, säger Karen. Eller vad som helst efter deltagarnas önskemål. Våra astronomer är mycket kunniga, så upplägget kan anpassas helt efter personligt önskemål.

Teleskop och astrofoto

Stars by Night tillhandahåller teleskop och laserpekare, vilka också används vid flera av de allmänna utflykterna.

För dem som har ett lite större fotointresse ordnar Stars by Night även guidade nattfotograferingar. Nivån är medel eller mer avancerad, då en viss fotokunskap är nödvändig för att man ska kunna fota natthimlen med behållning.

När jag frågar Karen vad hon tycker är speciellt med Fuerteventura som stjärnskådarplats säger hon att det är så mycket, det finns ju 88 konstellationer i båda hemisfärerna så det är svårt att välja ut något speciellt.

– Men för tillfället så syns Orion väldigt bra, och en natt utan månsken kan vi se hela stjärnbilden inklusive bågen. Men annars är det ju fantastiskt att vi under några veckor i juli kan se Södra korset. Du måste åka till södra delen av ön för att kunna se den, men det är ändå otroligt att vi kan se den överhuvudtaget, eftersom den nästan bara går att se från södra halvklotet.

Om framtidsvisioner säger Karen att Fuerteventura nu strävar efter att få utmärkelsen ”Starlight Tourist Destination” som stöds av UNESCO.

– Målet är att få vetenskap erkänd som en turistprodukt, och att få besökare att uppskatta den vetenskapliga, kulturella och miljömässiga betydelsen av vår natthimmel.

Vi får väl tro att målet kommer att uppnås. Astronomerna har ju ändå bedömt att Kanarieöarna är ett av världens fönster mot universum. ★

ANN-BRITT STERNFELDT är frilansjournalist. Hon har tidigare skrivit i *Populär Astronomi* om stjärnforskningsprojektet Galah (PA 2014/3). Stars by night hittar du på adressen www.starsbynight.es

Väderkvarn mot natthimlen med en meteor, vid utomhusmuseet La Alcogida, Tefia.